

GAZETA

DE TRANSILVANIA.

ANŞA

(KЪ ПРЕАНАЛТА ВОИЕ.)

AL VII-LEA

N^{ro} 74.

Brashov, 14. Septemvrie.

1844.

АРТИКОЛ ДНЧЕПЪТОРІЪ.

Депзатъ л.

(Дикейере.)

Kredinga къръ патріе, съзнереа ла леці, рѣвна пентрѣ пѣзиреа ши спрѣжиреа конститѣціеі патриотиче, о повѣль сѣчеритате, кареа нѣчи о недрептате нѣ о ласъ а трече пемѣстратъ ши карактер солид, каре днтре челе маї греле фѣртѣні рѣтѣне статорник, сънт трѣсѣрїле фундаментале дн ікоана зѣві депзат. Ел есте чел маї фѣрѣнте прїетїн ал патріеі ши фѣрѣчїреа попорѣлѣ де каре се цїне ши ал кърѣї есте ел апѣрѣторїѣл, е дн окїї сѣї маї мѣлт де кѣт тоате. Пентрѣ ачееа ел нѣчи нѣ кѣпоаще чева маї съвліт (маї дналт) пе ачестѣ пѣтѣнт, де кѣт зп домпїторїѣ (прїнц, реце, дмпѣрат ш. а.) вѣн, кареле кърта Статѣлї о поартъ кѣ грїжѣ пѣрїнцѣаскѣ, кѣ тѣрїе ши днцелепчѣне ши пентрѣ фѣрѣчїреа комѣнъ лѣкръ фѣрѣ а се остепї вреодатъ. Дн ачелаш темей дрептѣрїле попорѣлѣ ши але домпїторїѣлѣ дї сънт де о потрївѣ сѣїнте ши респектабїле. Де ши дрептѣрїле ачестеа сънт стрїнс легате знеле кѣ алтеле, тотѣш днтре амѣндѣбъ есте о лїне тѣрѣнїтоаре пе каре депзатѣл е даторїѣ а ши лѣа позїціе ши а прївїгїа, ка зїселе дрептѣрї сѣ нѣ треакъ знеле днтр алтеле ши сѣ нѣ деѣїе а да матерїе де дмпѣрекерї перїкѣлоасе. Пе кѣт дї есте лѣї не-сѣферїтѣ апѣсареа че ар венї асѣпра попорѣлѣ, токма атѣт де пѣдїн поате ел саѣ вреа а да тѣна кѣ ачїа, карїї се невоїеск а мїкшора ваза домпїторїѣлѣ ши пѣтереа лѣї а о редѣче днтре хотарѣ атѣт де стрїмте, кѣт авїа сѣ се поатѣ мїшка. Ел цїе фоарте вїне, кѣ дакѣ потестатеа (пѣтереа) жѣдекѣтоаре ши есекѣтївѣ нѣ поате лѣкра кѣ тоатѣ лїбертатеа датѣ еї прїн леці, дрептѣл ши леціле рѣтѣн де важокѣрѣ ши де жѣкѣрїе интереселор прївате ши егїстїче. Дн дома пепѣтїнчос нѣ поате фаче нїмїк маре пентрѣ фѣрѣчїреа попорѣлѣ сѣѣ. Аша дар сїнгѣр лецеа тревѣе сѣ тѣрѣнїеаскѣ пѣтереа ши актївїтатеа лѣї. Нѣмаї аколо, знде термїнїї пѣшї де леце се дѣрѣтѣ, знде деспотїка воїе се пѣне дн локѣл лецеї, знде лїнгѣшїторїлор лї се сѣетѣе а скоате пе домпїторїѣл дн леціѣтеле дертѣрї але пѣтерїї сале ши ал амѣнї спре фапте сїмѣїтоаре, прїн каре попорѣл ар сѣнѣера неѣповат: нѣмаї ла асеме-неа днтѣмплѣрї депзатѣл ар тревѣї сѣшї цїе де пѣкат маре а тѣчеа ши ар фї даторїѣ

а черка тот фелїл де мїжлоаче, прїн каре потестатеа че аѣ ешїт дн хотарѣле сале, сѣ се рестрїнгѣ іарѣш днтре термїнїї пѣшї де леце. Репрезентантѣл попорѣлѣ коперїт кѣ павѣза (кїпѣл) леції ши апѣрат прїн конститѣціа патріеї печетлїтѣ де попор ши де домпїторїѣ кѣ жѣрѣтѣнт сѣѣнт, пе каре нѣчи о падїе дн лѣме нѣ л'аѣ кѣлкат врео датѣ неосѣндїтѣ грѣѣ, поате пѣшї ла мїжлок фѣрѣ темере ши поате рѣмѣстра фѣрѣ нѣчи о грїжѣ ши слобод, дакѣ сїла се дналцѣ пре-сте дрепт. Дакѣ депзатѣл дшї фаче даторїа са кѣ modestie (смеренїе) днцелептѣ, дакѣ ел кїар ши атѣнчї кѣнд е сїлїт а кон-тразїче прїнцѣлѣ нѣ зїтѣ де реверїнцѣа кѣ кареа есте даторїѣ демнїтѣнїї (вѣлфѣї) ачел-лѣаш, дакѣ ел прїчепе вїне а пропѣне пѣлѣ-сорїле ши пѣпѣстѣрїле дн пѣтеле попорѣ-лѣ асѣфелїѣ, кѣт кѣратѣл сѣѣ кѣпет де а лѣ-кра пѣмаї дн сепсѣл лецілор сѣ рѣтѣїе дн-ведерат, дакѣ ел е дн старе а фаче о де-скрїере немерїтѣ а тѣтѣрор перїколелор, каре амерїнцѣ пе дома ши пе патріе, дакѣ авѣзѣрїле н'ар маї днчета: атѣнчї дн адеѣр нѣчи домпїторїѣл нѣ се ва пѣтеа сѣпѣра пе дѣнѣсѣл, кѣткѣ аѣ кѣтезат а ши рїдїка гласѣл асѣпра пѣртѣрїї лѣї, чї дн протївѣ ачелаш ва цїї сїма ши а се мїнѣна де kredinga, де тѣрїа карактерѣлѣ чїнстїт ал зѣві асеме-неа депзат ши поате фї кѣ прїн прекѣтпѣна темейрїлор лѣї се ва дндѣплека а се пѣрта кѣ маї мѣлтѣ кѣрѣцаре кѣтрѣ попор. Поате фї іарѣш, кѣ лїнгѣшїторїї ши трѣдѣторїї вї-нелѣї комѣн вор проклама пе депзат де ом черѣїкос, каре траце децет ши кѣ ачїа че сънт маї апроанѣ де трон, поате фї кѣ прїн-чїпеле лѣї ле вор нѣтї днвекїте шїл вор мѣстра, кѣчї нѣ сѣфере днчеркареа де а кѣл-ка дн пѣлѣере дрептѣрїле попорѣлѣ, лѣї де асеме-неа кѣртїрї венїноасе нѣї пасѣ, тѣрїа ши вѣрѣѣнїа са есте маї маре де кѣт вїкле-нїа дѣшманїлор сѣї. Ка ом ал тревїї чїнстїт се цїе апѣра де орї каре інтрїцї ши дато-рїнцѣа лѣї домнеце прѣсте орї каре алте аплекѣчѣнї. О сѣтѣ де орї сѣї зїкѣ полїтїка ши каѣала дїпломатїлор: Іадї сеата отѣле, кѣчї вїртѣтеа днкѣ дшї аре хотарѣле сале, нїмїк нѣдїї фолосѣе а пота дн контра ре-пѣцїзней рѣлѣї саѣ ацї перде пѣтерїле зр-кѣндѣте пе мѣнтеле ал кѣрѣї кѣлме нѣ се поате ажѣнѣ, нѣ фолосѣе а перде фаворѣл домпїторїлор прїн днтпротївїре; вїртѣтеа де мѣлте орї каде зрѣтѣ ши адесеорї отѣл дшї стрїкѣ шїе кѣт ши дрептѣї каѣсе, дакѣ се

дине преа таре де але сале принципне ши апъръ преа тълт либертатеа попорълъ: ел прин асеменеа квинте амъдитоаре нъ се авате дин калеа дрептъръ, ници вине дн испитъ де а ши зита де а са позицие.

Дакъ кзтва писма ажънде ла атъта, ка съ рѣстоарне пе депътат ши прин днфрѣкаре щие дндзплека пе попор ка съ л рекѣме дин адънареа цепеналъ ши съ алеагъ пе ал тъл, де каре е пѣдежде къ ва фѣ маѣ дн гъ дѣсторѣ: атънчи фрѣнтеа са стрѣлъче де о повѣлъ трѣфие ши нѣ каде къ греѣ а се ретраце modest ла виаца приватъ, знде дши ва афла рѣсплата къ кърѣценѣа кърѣтълъ къ ши аѣ дмпливѣ даторѣа къ скъмпътате. Прекъм дн виаца пѣвлѣкъ, аша ши дн чеа приватъ се поартъ ка зп бърват, каре ници одатъ нъ зѣтъ къ че есте ел даторѣ дониторѣлъ ши патрией ши каре тот къ ачеа кредѣнцъ некъл тѣтъ дмплинеце даторѣнделе четъдеанълъ комън, къ кареа дмплиѣа пе але бърватълъ дн дерегъторѣа пѣвлѣкъ. (Дъпъ идеалъ лѣи Келлер.)

ЪНГАРИА.

Пожоп. Диетал. Казса евреѣлор. Нѣтъ тѣтворѣне есте преа вине кзпоскът, къ кътъ кълдъръ с'аѣ десътътъ казса евреѣлор атът дн диета дела 1840, кът ши дн кътева шедѣнде але диетеѣ кърѣтоаре, ши кредерѣар чѣнева, кзкъ маѣ де кърѣнд каса депътаци лор петрекъ дѣвъ зѣле къ диспъте фѣрте фер вѣндѣ дн ачеаш причѣнъ. Дн адевър зп феномен некзпоскът пѣпъ акъм дн леѣсла дѣа Ънгарѣеѣ. Ници о наѣе крѣщѣнѣ дин челе маѣ апъсате нѣми веѣи нѣми, а кърѣе етанчѣ наѣе (descovire) съ фѣе пост трататъ къ атъта интерес. Съ аскълътъм кътева сепѣнде рѣстѣте дн 6—7 Септ. прин маѣ тълдѣ депъ таѣ. Ън оратор зѣсе, къ дакъ евреѣи стаѣ аша жос дн опѣна крѣщѣнѣлор, вина о поартъ маѣ вѣртос попи крѣщѣнѣѣ, карѣи нъ дн четезазъ а сепъна зрѣ ши зрѣе аспра лор дн кзвинтеле вѣсерѣчеѣи; пентрѣ ачеаста по пѣнеа мерѣтъ тѣстраре, ка съ ши адъкъ амѣнте, къ ачи есте ворва деспре вѣиторѣл зпор оа менѣ, карѣи вѣецъеск днтре поѣ ши а кърор реледе, дакъ кзтва кърѣнде догме перѣкъ лоасе пентрѣ Стат, ар тревъи стерпѣтъ токма акъма, пѣлъ кънд ачест попор се афлъ днкъ дн апъсаре ш. ч. л. ш. ч. л. Алтъл дин депътаѣ адаѣсе: Попоръл каре есте апъсат пентрѣ реледе, тотдеаъна аѣ къътат ресъв наре прекъм тѣртърѣсеце ачеаста ѣсторѣа. Аѣ есте къ сфат а маѣ днтърѣта ши а маѣ днкорда пѣлъ ла чеа маѣ дналтъ треаптъ зра ачестей пласе де оаменѣ, че аре пѣтере де ванѣ ши поартъ кърма негодълъи пострѣ? Дакъ догмеле лор сѣнт перѣкълоасе, де ачи нъ зрмеазъ, къ нъ лѣ с'ар кзвени дрептърѣ чѣвиле, чѣ зрмеазъ, сѣѣи скѣдѣ афаръ дин патрие. С'аѣ маѣ зѣс, къ евреѣи нъ се аместекъ къ алѣи. Дар къи ѣаѣ венѣт дн мѣнте а се аместека къ нице парѣа (пласа чеа маѣ зрѣ сѣтъ)? — Дъпъ ачеста се маѣ рѣдѣкъ алтъл дн контра евреѣлор ши рефлектъ, къ дъпъ че евреѣи пе зѣ че мерѣе се тот маѣ днтъл деск дн Ънгарѣа, стрекърѣндъсе дин църѣле

вечѣне, зрмеазъ къ пе аѣреа тревъѣе съ фѣе къ тълт маѣ апъсаѣи. Пентрѣ че вѣн еѣ ла поѣ? пентрѣ ка съ пе ѣа ванѣи ши апоѣ аѣ къи сѣнт ванѣи, а ачелъѣа есте ши дара; де ва мерѣе ачеста тот аша, тѣ тем къ патриа ачеста нъ ва маѣ фѣ зпгъреаскъ. Пѣпъ кънд евреѣи нъ се аместекъ къ поѣ прин късѣторѣи, нъ лѣ се кад ници дрептърѣ чѣвиле, къ атътмаѣ пѣдѣн полѣтѣе, Дакъ евреѣлор нъ ле плаче, дъкъсе дин патрие, нѣи опреѣе нѣмѣнѣ; се vede днсъ къ лор ла поѣ ле мерѣе фѣарте вѣне шчл. шчл. — Акъм ѣар се рѣдѣкъ зп депъ тат дн фаворъл жѣданѣлор ши кзвѣтѣ тълте, пентрѣ каре фѣ шѣрат ка ши чеѣлалѣи че маѣ ворвѣсеръ дн фаворъл евреѣлор. Ўар маѣ ла зрѣтъ адаѣсе: Нъ въ традѣи, къ евреѣи трек дн патриа поастрѣ, чѣ къътаѣи маѣ днтѣѣ де знде пѣвълеск еѣ днкоаче. Де аколо, знде соартеа лор есте къ тълт маѣ мащеръ; знде шаѣзечѣи мѣлиоане лъкъвѣторѣ пѣпъ дн зѣоа де астъзѣ днкъ нъ фѣсеръ дн старе а ши стоарче дрептърѣ ши констѣтѣѣе; знде прекъм есте кзпоскът, лѣ се фаче сѣлъ а трече ла реледеа греческъ ка ши католичѣлор ши алтора сѣнт педансъ де а фѣ есѣлаѣи ла Сѣверѣа; аша еѣ кад дн алтернатѣвъ де а аледе нѣмаѣ днтре Сѣверѣа ши Ънгарѣа. Алеѣереа есте зшоаръ. — Маѣ фѣсеръ алѣи, карѣи ворвѣръ дн контра евреѣлор, зѣкъндъле, къ ачѣ ѣашѣи сѣнт аѣсторѣаѣи, дин причѣнъ къ ванѣи се афлъ дн тълѣле лор ши къ попоръл нъ поате ѣзѣи пе аѣсторѣаѣе, фѣе де ванѣи, фѣе де нащере. Днсъ ачеста аргъмент дн релѣ фрѣнсе алтъл къ дестъле темѣѣрѣи. Къ тоѣе ачестеа казса евреѣлор сѣтъ астъдатъ тълт маѣ рѣѣ де кът ла 1840.

Chronica.

Британѣа таре. London, 4. Септемв. О'Конпел е словѣд. Дн 2. але ачестейа с'аѣ адънат трѣвъналъл чел маѣ дналт де жѣдекатъ дн каса де сѣс дн причѣна лѣи О'Конпел ши а консоѣлор лѣи. О тълдѣме де оа менѣ се адънъ дин тоате пѣрѣѣле; нъ нѣмаѣ галерѣа че есте пентрѣ стрѣнѣи, дар ши челе лалте зпгѣрѣи але салѣнълъи ераѣ плѣне де прѣвѣторѣи. Ън нѣмър фрѣтос де даме дн бъръкате дн галъ днкъ се афла фаѣтъ. Жѣдекъторѣи компетенѣи, алешѣи дин челе маѣ тарѣ трѣвъналърѣи дин капѣталъ днтрѣпаѣи къ лорзѣи ѣрѣстѣи, се афлаѣ дн нѣмър фѣарте дн сепнат. Ън епископ дескѣсе сесѣа прин о рѣгъчѣзне вѣсерѣческъ. Дъпъ рѣствѣрнареа знеѣ алте причѣнѣи де жѣдекатъ, ла каре пѣвлѣкъл нъ се ѣнтереса нѣмѣк, се вѣстѣ челор де фаѣтъ, кзкъ се днчепе причѣна лѣи О'Конпел, ши акъм лзареа амѣнте а днтрегълъи пѣвлѣк се днкордъ несъс де тълт. Лордъл Тѣндал, жѣделе примарѣѣи ши президент днчепѣ а ворвѣи. Днтрѣвѣареа чеа дин тѣѣ фѣ, де есте врезп нѣнт дн казса лѣи О'Конпел дн контра леѣлор, с'аѣ нъ, ши каре е ачела? Ачи се чѣтѣръ тоате пѣнтърѣле челе маѣ де къпетенѣе. Пѣнтърѣле челе дин тѣѣ пѣпъ ла ал шаселеа каре кърѣндеаѣ карактеръл конжърѣдеѣи, нъ се атакаръ; ѣар ал шаселеа ши ал шаптелеа дн каре се днвѣнѣаѣ Оконпелѣиѣи, къ ар фѣ

сетънат петълдзмире дн инициле съдицilor
Maiestъдеi Сале, се десвътъръ фервiнте. Тоци
жъдекъторii днсъ се зпiръ днтр'ачеа, кзткъ
пзмителе пзтърi 'кз доvezиле че ле авеаѣ
алътърате, п'ар фi дестъл де лътърите, ка съ
поате отъл пзпе пе еле чева фндament;
къчи ачеле ар фi тревъит съ специфиче каре
персоанъ саѣ персоане ар фi авът дн кзцет
а сетъна петълдзмири ши а днтъръта пе
iрланзи, iar аколо се зиче пзтаi къ дн
мълдiтеа адзпърилор де репеал се vede ско-
пъл де днтърътаре; prin зрмаре ачесте пзп-
търi, каре апъсаѣ пе O'Connell маi къ dea-
dипсъл, фзсеръ пзтаi де кът рестърнате. Аст-
фелиѣ пзрчеасеръ жъдекъторii ши къ челе-
лалте тоате. Ла зртъ се пзсе днтревареа
де ар фi къ кале ка ла валотаре съ се при-
теаскъ тоци лорзии че ераѣ фацъ, саѣ пзтаi
лорзии iзриcти (кзноскъторi де леци), презi-
dentъл се еспрiмъ къ пзтаi ачеiа пот валота,
каре кзноск лециле, къчи чеiмалци пз сънт
дн старе а жъдека дзпъ кзвiица лецилор,
чи дзпъ диктаменъл пагiмилор. Пъпъ ачи слъ-
жеск челе маi мълте жърнале енглезе, педес-
крипнд съфршiтъл ачестеi кзске интересанте,
iar Месацъръл prin кале естраордiнаръ къ
datъ дн 4. Септемврие копринде, къ жъде-
ката трiвъналълзи дн Iрландiа, дн зрма къ-
реiа с'аѣ пзс O'Connell ла prinсоаре, дн 4.
Септемврие с'ар фi пiмичiт prin фъръл чел
маре дн каса де сус, пе каре 'лам дескрис,
prin зрмаре къ O'Connell с'аѣ декларат
де пезиноват, ши къ дн ачееаш сеаръ дзпъ
чiтiреа хотъръреi пзмитълзи трiвънал, с'ар фi
ши еспедъит поръпка ла Dвълin prin каре съ
се пзiе O'Connell дн либертате (словоzenie).
Вестеа ачеаста фъкъ о сензацие педескрисъ дн
инимиле челор де фацъ, карii ераѣ маi къ сеа-
тъ iрланзи.

Франца. Парис, 5. Септемврие. Маi
мълци вървади днсемпади де постъриле че
окъпеазъ дн министерiл де ресвоiѣ се дн-
дрептаръ кътре маршалъл Сълт, ка съ тiж-
лочеаскъ а се маi търi армата франдезъ дн
Алпiр. Ел днсъ пз приими, чи пзсе пзтаi
дн лъкраре хотъръреа овщещеi адзпърi дн
лъвиле трекуте, кареа съпъ пентръ къмпли-
реа арматеi франдезе ла талъриле Афричеi
пъпъ ла пзтъръл де зпа сзтъ тii вървади.
Спре скопъл ачеста се ши дпъъркаръ ла
Тълон пъпъ дн 10,000 осташи.

Гречiа. Пiреус, 27. Август. О сченъ
хоцiаскъ, кареа се днтъмплъ къ жъфiреа
поци че мерцеа дн капиталъ песте Ictмос
ла Лзтраки, дъ материе дестълъ де ворвiт ла
оаменii дн капиталъ. 25 де ходi петрекъръ
тоатъ зiоа дн 22. Август аскъшиши дн тфърi,
ацентънд съ vie поца, ла кареа цiiаѣ къ
се афлъ пакетърi къ ванi. Кънд ера ачеаста
пела тiжловъл Ictмълзи, сърiръ кавалерii де
ходi дн тфе, дескiсеръ каръл ши лзаръ о
сътълидъ де 5000 фиоринi че се афла дн ел.
Къ ачеаста петълдзминдъсе, дескiсеръ ши
скрисориле че ера маi греле ши маi тарi,
сокотiнд къ вор афла банкноте дн тръкселе,
(днтре ачестеа скрисорi се афлаѣ ши депе-
шеле челор треi соли цертане), дар пз афла-
ръ 'пимик; днтр'ачеа маi деспоiаръ ши пе

къдiва пасажерi че се афлаѣ дн кар, де тоци
ванii чеi авеаѣ. Солъл австриак, цепералъл
де Прокеш гръви днкъ днтр'ачеа сеаръ ла
фаца локълзи, ка съ испiтеаскъ дзпъ челе дн-
тъшплате. Хоци п'аѣ авът врео инсемпътате
политикъ. Къ тоате ачестеа, копфзiа дн каре
се афлъ гречii, есте къ атъта маi маре, къ
кът се дъ къ сокотеалъ, къткъ ачеiа ар ста
дн легътъръ къ алци ходi де маре (пiраци,
корсарi) де каре съпъ фаiма, къ с'ар фi iвiт
пе апеле ачестеа. Зи вапор рецеск, каре
авеа се адзкъ ванi дела Пелопонес дн капи-
талъ, аѣ перiт пе маре. Зиi зiк, къ с'ар фi
ши афлат оаменii дела ачела къ капетеле тъ-
iате пе зп тал ал търii. Ачестеа сънт ре-
сълтателе револуциеi дн Септемврие. Спесе
(келтъиелi) маi тарi, провентърi маi мичi;
потiкпiреа комерцълзи, пентръ къ стръпъл
пз маi дъ гречилор пичi зп кредит, скъзъмъпъ-
тъл монедеi кзренте, пентръ къ пзциii капи-
талци че маi сънт, дши тримiт ванii дн
афаръ; днтпедекареа економиеi рърале, пент-
тръкъ църанъл фiнд днкъ трас ла тiшкъ-
рилe политиче, петрече фъръ лъкръ зиле, ва
септъшъпi днтреци къ алецериле; пръпъдiреа
а маi мълтор сзте де оаменii, каре пъпъ
акът с'аѣ фъкът жертфа кътъреi партиде,
prin зрмаре аѣ къзът торци ла Maina, Ме-
сенiа, Коринт, Ливадiа, Атина, дн сателе дела
Атика ши дн алте локърi; анархiе, десфръѣ
дн леце, хоци, ръпiри пе маре ши зскал ши
че е маi ръѣ де кът тоате ачестеа — о де-
морализацие дн попор. (Жърн. зпiв.)

БЪКЪЦИ ДИН РЪСЪРИТ.

(Зрмаре.)

Револуциа гречилор (дела 1820—27) да-
къ о веi къзта маi де апроане, аѣ фост
фоарте мизеравилъ, тъкаркъ мълци европени
се опiотеск съ дескопере дн тръпса пз цiiѣ
че фрътсецъ маре, съвлитатe класикъ ши
мотиве адънк философиче. Нъ е пичi о дн-
доiалъ, къ дн Гречiа, (пе ачеле времi) п'аѣ
фост пичi поменире де арте, цiiици, антицитате
ши философие, прекът се креде дн Европа;
ва пичi тъкар де ачееа пз с'аѣ днгрiжит, ка
съ се рестаъре ши съ се дндренте ръндъл
взп ши съ фие зшзрате пласеле де жос але
попорълзи апъсате ши дмпилате де тоци, къ
атът маi пзци аѣ авът револуциа де скоп
а'шiфръсвъзна де релеце (дн контра търчилор.)
Дзпъ идеиле днтрепринзеторилор администра-
циа пзълккъ, апъсареа ши деспоiереа, стрiкъ-
чънеа ши мiтъреа дрептъдеi, монополъл ши
привилециъл ера съ рътъие ка ши дн времиле
търчилор; пзтаi ръпiреа ши къцигъриле ши
авереа педреаптъ ера съ iнтре дн алте пзци
(пз дн челе търченци). Симпатиле политичеi
европене prin ръскоалъ се днтърциръ. Еле-
ментъл де Стат рече ши кiпзъиторiѣ (политi-
ка) ера приетiнъ проприетарiлзи (търкълзи);
фантасiа ши симцъл повiл се днфлъкътра пент-
тръ инсърпенци; фiниши мiнтошии дншеларъ
пе зпii ка ши пе алци ши маi ла зртъ рiсе-
ръ де тоци. Тоате днчеркърилe де а дн-
пъка перiкълоаса ръсвоiре prin днвоiалъ
фзсеръ дешерте, пентръкъ търчиi семеци дн

дрептъл лор, пѣ вреа съ факъ пичи о кончесие, каре пичи пѣтеа фаче фъръ перікол де а перде тот, іар гречии врталі прін о пѣндѣ сѣгръ, пѣ се мѣлцѣтіа де кѣт пѣмаі кѣ домпіреа дптреагъ. Дакъ вом аскѣлта пе тѣрчи — пе каріи дпкъ се кѣвіне аї аскѣлта, — тоатъ віна тѣрѣвратеі пѣчи дп рѣсѣрїт каде асѣпра крецінілор, токма де веі ші пѣне дп кѣмпнѣлъ тот фанатїзмѣ тѣрчилор (дпн прїчїнѣ кѣ крецініи дп рѣсѣрїт дпкъ сѣнт токма аша фанатїчї шї вігоці ка шї мохамеданїи). Іатъ декларация марелѣ Мѣфті (Шеїхъ-Іслам) дела 1841 кѣ прїлежѣ тѣрѣвртїлор дела Лесковац шї Ніса: „Ної кѣпоащем фоарте віне релечеа крецінѣ шї чїнстїм ал еї морал. Дпстрѣпареа поастрѣ кѣтрѣ сѣпѣшї крецініи шї денегареа де ачелеаш дрептѣрї кѣ тѣсѣлманїи пѣшї аѣ ісворѣл лор дп фанатїзмѣ релечеїос, кѣм кред оаменїи дп Еѣропа, чї темейл есте кѣ тотѣл де патѣрѣ полїтїкѣ: пої пе темем де дптїндереа материалъ а преодїлор, дп а кѣрор тѣлї раїалїи крецініи сѣнт вѣелте оарѣе. Рѣсія шї Франца лѣкреазѣ прїн ачеї попї пентрѣ ка прїн еї сѣ кѣщїце позїціи, інфлїцѣ шї пѣтере дп сїнѣл імперїалѣи пострѣ. Ачї се чере о тоарѣ, коло зп пѣтѣнт де арат (агрѣ), дпкоаче о касѣ, о віне дела пропрїетарїи тѣсѣлманїи сѣнт фелїзї де прїчїні, пѣлѣ кѣнд еї кѣ дпчетѣл дп пѣтеле Дѣмпнезѣлї лор пе скот дпн тоате пропрїетѣділе. Ної (тѣрчїи) дѣт асѣзї крецінілор дрептѣрї де о потрївѣ кѣ тѣсѣлманїи, пѣмаі еї сѣ лапеде протекторатѣ рѣсеск шї францозеск шї сѣ се поарте ка сѣдїці крецінчощї аї порціи фѣрѣ пичи о претенсіе педреаптѣ. Крецініи зїк, кѣ профетѣл мослїмїлор есте зп тїпчїнос, іар ал лор,   Дѣмпнезѣ, прїн зртаре кѣ деара шї домпнїа пѣ се кѣвіне тѣрчилор, чї лор; спѣнедї кѣм пѣтем пої да зѣстор оаменї асеменеа дрептѣрї?“ Аша ворѣ тѣфтіѣл.

Тодї карїи кѣпоск пе крецініи дпн Тѣрчїа, тревѣе сѣ деа кѣтѣва дрептате тѣфтіѣлї. Пе кѣнд се апропїеа тѣрчїи кѣтрѣ Еѣропа (1400), визанцѣл крецінілор, адекъ гречїнеа ера пѣтрезїтѣ, стрїкатѣ (прекѣт аратѣ історїа фоарте дпведерат). Тѣрчїнеа — пе атѣнчї — зп попор віоїѣ шї сѣлѣтос, дѣпѣ ледеа фїреаскѣ а крецдерїи шї а дескрецдерїи кѣрїнсе шї локѣл гречїлор, пѣ пѣмаі кѣ о сѣвѣжѣгаре де азї пе тѣне ка Тїмѣр саѣ ка Наполеон, чї прїн о фїреаскѣ стрѣтѣтаре а домпнїеї, токма ка шї тѣскалїи локѣл тѣтарїлор шї прекѣт пѣ се поате креде кѣ вор таї репѣвіа ханїи тѣтарїлор, аша пѣ се вор репаңе дпн лѣзптрѣ пичї Компнени шї Палеолодїи. Тѣрчїи дѣнѣ че фїнсерѣ пїчорѣл дп Константінопол, ера де алор пѣтере націоналѣ шї домпнїе прекѣтпѣнїтоаре атѣт де сїзѣрї, дп кѣт де шї еї прївіа пе вірѣціи крецініи ка пе неще фїнѣ де фелїѣ маї апѣс, тотѣш ле лѣса о деплїнѣ лїбертате шї сѣферїнѣ шї пичи зп тѣрк пѣ се пѣкѣжїа, кѣ ла Тѣрново, ла порціле капїталеї тесалїче ера оптсѣрезече

вісерїчї креціне шї пѣмаї треї мошеї тѣрчедї. Нѣмаї атѣнчї кѣнд тѣрчїи афларѣ, кѣ пѣтернїчїи крецінїтѣдїи пѣ се тѣлцѣтеск а шї апѣра пѣмаї хотарѣле лор дп контра крецдерїи де пѣтереа тѣрческѣ, чї кѣ фѣзреск шї конспїраціи секрете дп сїнѣл Тѣрчїеї шї лѣзеск ідеїле де репаңереа знеї монархїи креціне, се фѣкѣрѣ фоарте пекрѣцѣторї шї тїрѣношї. „Пѣтѣнтѣл ера одатѣ ал пострѣ шї воїм ал рекѣпрїнде,“ зїк дптѣрѣтаціи крецініи де кредїнѣа греческѣ. „Акѣтма дпсѣ есте ал пострѣ, пої лам сѣпѣс шї воїм ал стѣпѣнї шї пе віиторїѣ,“ рѣспѣнд тѣрчїи. Сѣлтанѣл Махмѣд дп чеї зече апї аї домпнїеї сале фѣрѣ дпдоїалѣ вѣрватѣл чел маї дрепт шї маї лїберал дп тоатѣ Тѣрчїа ар фї дат дрептѣрї десѣвѣршїт егале, дпсѣ амѣеле партїде се дппротївїрѣ ла реформа са чеа дппѣчїтоаре; апѣте архїереїи гречї пѣтїа шї програма де „Гїѣланѣ о маскарадѣ, еѣа Маскарлїи. Ын егѣмен дпн Сїрїа стрїга дпкъ ла апѣл 1831: Ної пѣ врем а віецѣи кѣ тѣрчїи дп паче зпї лѣнѣгѣ алдїи; пѣ, чї еї сѣ фїе шерѣи пощрїи шї пої авем де гѣнд аї цїнеа ка пе кѣнїи пощрїи.“ Іатъ аша сѣлѣ контра-програма крецінілор дпн Тѣрчїа, карїи се разїтѣ дп пѣтере стрїнѣ, іар еї де сїне сѣнт фїрїкошї, пепѣтїнчощї шї атедїціи кѣ тотѣл.*)

Дѣпѣ тоате ачестеа се поате адѣога фѣрѣ пичи о сѣїналѣ, кѣ крецініи дпн Тѣрчїа сѣнт маї рѣї ла інїтѣ де кѣт дпсѣш тѣрчїи, ачеї крецініи пѣ вор а цїи нїмїк де тїлѣ шї дпдѣраре кѣтрѣ де-апроапеле сѣѣ шї кѣтаре архонт крецінї   дп старе а шї да ванїи кѣ 180 ла сѣтѣ, а стоарче шї а деспоїа пе фраціи сѣї крецініи пѣлѣ ла пеле.

Еѣропенїи де ар авеа чеа маї вѣнѣ пѣртаре, стаѣ дп опїнїе фоарте слаѣ ла рѣсѣрїтенї шї крецініи де аколо спѣн кѣрат, кѣ еї пѣ пот авеа пичи о сїмпатїе кѣтрѣ апѣсенї, кѣї зрѣск дпн інїтѣ, кѣ алтеле сѣнт дорїуделе шї аплекѣрїле рѣсѣрїтеапѣлї шї алтеле але еѣропеапѣлї. Че   дрепт, еѣропенїи шї апѣте цертанїи жоакѣ роле кам тїкѣлоасе дп рѣсѣрїт, лор лї се скѣрг окїи токма де ачеїа карїи дпшї бат жок де еї. Мѣскалїи цїѣ а се пѣрта мѣлт маї віне кѣ рѣсѣрїтенї, пентрѣ ачеа шї аѣ вазѣ таре ла еї. Ын тѣрк дпн Тѣрново дптреѣва пе Д. Фалтераїер, кам че трїѣт пѣлѣтеск пентдїи ла тѣскалїи шї ера кѣ грѣш аї скоате дпн кап рѣтѣчїта шї перїкѣлоаса пѣрере. Дп адеѣѣр   де неапѣратѣ тревѣнѣцѣ, ка сѣ петреакѣ чїнеѣа дптре рѣсѣрїтенї пентрѣ ка сѣї кѣпоаскѣ віне.

(Ва зрѣта).

*) Есте о стрѣвекѣ, дар преа адеѣѣратѣ аксіомѣ історїкѣ: „Ышор   а сѣвѣжѣга, дар фоарте апевое а пѣстра.“ Ваї де ачеа стѣпѣнїре пе кареа о рекѣщїгѣ зп попор, о патрїе пѣмаї кѣ ажѣторїѣ стрѣн, кѣчї пичї одатѣ пѣ   сїзѣрѣ кѣ о ва пѣтеа пѣстра фѣрѣ ачелаш ажѣторїѣ стрѣн, прїн зртаре   тот деѣзна дп перїкол де а скїтѣѣ пѣмаї зп жѣт кѣ алѣл, ка воїи шї кайї шї ка тодї склавїи. Ped.